

‘IK MOEST IN BED BLIJVEN VAN MIJN MOEDER, ETEN EN DRINKEN GAF ZE ME NIET. ALLEEN VEEL MEDICIJNEN’

Het klinkt ziek en dat is het ook. De moeder van Nina Blom (36) ging zo ver dat ze haar gezonde dochter liet aftakelen en een euthanasieverzoek indiende.

‘Als veertienjarig meisje lag ik elke dag in bed. Al maanden, eigenlijk al jaren. Mijn armen waren ingezwachteld, gespalkt en vastgebonden. Ik had een katheter en kreeg sondevoeding. Mijn lichaam was bezaaid met doorligplekken, mijn maag zo zwak dat er bloedingen ontstonden. Ik was er zo slecht aan toe dat mijn ouders voor euthanasie pleitten. Zelf dacht ik ook dat ik een onbekende spierziekte had die ik niet zou overleven. Ik wilde het eigenlijk niet eens meer. Want lopen, naar school gaan, met vriendinnetjes spelen, alle dingen waar ik zo naar verlangde, zat er voor mij toch niet in. Opeens, op een doordewekse middag, stond er politie in ons huis. Samen met ambulancebroeders en een medewerkster van de kinderbescherming. Op een brancard werd ik uit huis gedragen, terwijl de zon warm op m'n gezicht scheen. Die zon, die had ik al zolang niet meer gevoeld. Die middag, tweeëntwintig jaar geleden, was het begin van een nieuw leven. Ik ben er nog steeds, kerngezond. Ik loop, ik lach, ik leef. Die spierziekte heeft nooit bestaan. Het was een verzinsel waar mijn moeder iedereen vijf jaar lang mee om de tuin heeft geleid. Want een moeder die haar kind opzettelijk ziek maakt, dat verwacht toch niemand?

De allereerste herinnering aan haar is dat ze mijn lievelingssprookjesboek aan flarden trok. Zomaar, vanuit het niets. Dit soort onverwachte driftbuien had ze vaker. Ik was er bang voor en trok me steeds meer terug. Een angstig, timide meisje was ik, met de kat als grootste vriend.

Als jong meisje werd ik vaak door mijn moeder meegenomen naar het ziekenhuis.

Ik mankeerde altijd wel wat. Dan werd er bloed geprikt of kreeg ik een akelig darm-onderzoek. Volgens mijn moeder had ik last van krampen. Toen ik klein was, dacht ik natuurlijk dat ze gelijk had. Zij was mijn mama, zij zou het wel weten. Rond mijn zevende kreeg ik door dat er iets niet klopte en zat ik soms stomverbaasd bij de huisarts. **Ze somde klachten op die ik helemaal niet kende. Ik wist hoe woedend ze kon worden als ik haar tegensprak, dus dat durfde ik niet.**

Ik was negen toen we op vakantie gingen. Daar zwom ik iedere dag. Omdat ik normaal niet veel mocht bewegen, kreeg ik daar een beetje spierpijn van. Toen we thuiskwamen, nam mijn moeder me meteen mee naar de dokter. Ze zei dat ik zo stijf uit bed kwam en dat het iedereen opviel dat ik moeilijk liep. Door haar boze ogen hield ik mijn lippen op elkaar. Ik kreeg allerlei onderzoeken. Ze vermoedde reuma. Of zou het soms een andere spierziekte zijn? Voor de zekerheid hield ze me

thuis van school. Ik moest in bed blijven. Mijn armen zwachtelde ze in, met elastische steunkousen en verband. Dat zou goed zijn, zei ze. Achteraf weet ik dat ze zo de bloedtoevoer afkneep. Mijn vader, die veel weg was voor werk, stond achter haar. Ik ga ervan uit dat hij in ieder geval toen nog echt dacht dat mijn moeder zo goed mogelijk voor me zorgde. In plaats daarvan leed ik pijn. Ik had vaak last van

tintelingen, mijn armen voelden alsof ze niet meer aan mijn lichaam zaten. Ik hoopte dat ik er beter van zou worden.

Het inzwachtelen was funest. Ik bewoog amper, dus ik werd stijf. En mijn spieren verslaptten. Bij een volgend onderzoek liep ik dus inderdaad moeilijk. De artsen verbaasden zich enorm. En ik, ik voelde me zo eenzaam en in de war. Ik wist dat er iets niet klopte, maar wat, dat snapte ik niet en iets doen, dat durfde ik niet. Dus ik onderging angstig alle onderzoeken. Ik kreeg naaldjes in mijn spieren die kleine schokjes gaven. Ze namen beenmerg af. Weer werd er bloed geprikt. Mijn oudere zus, met wie ik altijd een goede band had gehad, vond het moeilijk dat alle aandacht thuis naar mij ging en bemoeide zich amper met me. Vriendinnetjes mochten niet langskomen.

Uit alle onderzoeken bleek telkens dat ik niets had. Na elke goede uitslag werd mijn moeder woedend. Ze sloeg en beet me – ze heeft me zelfs een keer een tand uit mijn mond geslagen. ‘Ik doe je wat aan als ik ontdek dat jij niet echt ziek bent,’ gilte ze dan. Door haar woedeaanvallen en het feit dat ik haast niet mocht bewegen, kreeg ik echte klachten. Zogenoemde conversie, daarbij wordt psychische stress omgezet in lichamelijke blokkades. Ik was zo geïndoctrineerd dat ik ziek was dat ik een halfjaar na die bewuste vakantie in een rolstoel zat. De artsen stonden voor een raadsel. In totaal ben ik zestien keer opgenomen. Telkens knapte ik op zodra ik uit huis was. Maar als ik in de weken-

‘Ik was er zo slecht aan toe dat mijn ouders voor euthanasie pleitten’

den naar huis mocht, werd alle vooruitgang teniet gedaan. **Mijn moeder pakte mijn krukken af, zwachtelde mijn armen in en verbood me uit bed te komen. Ook gaf ze me pillen. ‘Ik weet wat het beste is voor jou,’ zei ze.** Dan bekroop me weer de eenzaamheid. Ik had helemaal niet het gevoel dat ze van me hield, kreeg meer het idee dat ze me als ‘ding’ zag. Maar als ik haar niet kon vertrouwen, wie dan wel? ➤

◀ Toen ik elf was, kwam ik na een opname weer thuis wonen. Ze bleken verhuisd naar een huis waar alles gelijkvloers was. Ik wist meteen: ik mag nooit meer lopen. En inderdaad. In een rolstoel ging ik naar een school voor gehandicapten. Even. Want na een tijdje werd ik opnieuw thuisgehouden. In bed. Ik herinner me daar weinig van: ik zat onder de medicijnen. **Wat de rol van mijn vader bij dit alles was, weet ik nog altijd niet. Vertrouwde hij mijn moeder blind? Dat móet toch wel?** Of vond hij zo'n ziek kind ondertussen óók wel interessant staan voor de buitenwereld? De laatste maanden lag ik alleen nog in bed. Eten kreeg ik haast niet meer, drinken ook niet. Alleen veel medicijnen. En toen, op die bewuste zomermiddag, ben ik gered. Dokter Vrienten, die me sinds een tijdje behandelde, merkte dat er iets niet klopte. Hij was niet de eerste, ontdekte ik jaren later. Al toen ik drie was, plaatste een dokter vraagtekens bij mijn moeders gedrag. Hij had toespelingen gemaakt op een uithuisplaatsing. Maar wanneer iemand onraad rook, wisselde ze van arts. Zo shopte ze van ziekenhuis naar ziekenhuis en begon alles telkens opnieuw. Zo gek vind ik dat, dat dat zomaar kan! Dokter Vrienten liet mijn ouders in de waan dat hij hen geloofde om te voorkomen dat hij me uit het oog zou verliezen. **Hij is als een detective te werk gegaan, heeft allerlei ziekenhuizen gebeld en schakelde ook een vertrouwensarts in. Langzaam bij beetje ontrafelde hij mijn ziekteverleden** – en ontdekte zo dat ik een

'Ik wist dat er iets niet klopte, maar wat, dat snapte ik niet en iets doen, dat durfde ik niet'

slachtoffer van Münchhausen by Proxy moest zijn, zoals deze vorm van kindermishandeling wordt genoemd. Ik ben hem zo dankbaar. Zonder hem zou ik er niet meer geweest zijn.

Toen mijn ouders over euthanasie begonnen, wist dokter Vrienten dat hij moest ingrijpen. Hij heeft de Officier van Justitie en de Kinderbescherming ingelicht en

'Ik was zō geïndoctrineerd dat ik ziek was, dat ik een half jaar later in een rolstoel zat'

ik ben met spoed uit huis gehaald. In het ziekenhuis kreeg ik cameratoezicht, zodat mijn ouders, die toen nog op bezoek kwamen, me niets konden aandoen. In het ziekenhuis werd ontdekt dat ik onder zware medicijnen zat. Het bezoek van mijn ouders is op een gegeven moment stopgezet, omdat duidelijk was dat ik er zo zenuwachtig van werd dat het me letterlijk belemmerde weer op de been te komen. Maar omdat kwaadaardige opzet juridisch niet bewezen kon worden, zijn ze niet gestraft. Het enige wat gebeurde, was dat ik een voogd kreeg. Ik vind het nog altijd bitter dat ze ermee zijn weggekomen.

Negen maanden nadat ik thuis was weggehaald, kon ik alles weer. Mijn zogenaamde spierziekte was genezen. Mijn ouders zag ik niet meer, een grote opluchting. Hoewel ik voor mezelf nog maar amper toeliet wat zij me hadden aangedaan, wist ik wel dat ik hen absoluut niet meer wilde zien. Ik kwam in een leefgroep waar ik het erg naar m'n zin had. Het was zo fijn om weer alles te kunnen doen. Ik studeerde hard om de verloren jaren in te halen. Na de versnelde mavo deed ik een opleiding in de mode, later ging ik naar de kunstacademie. Het verleden drukte ik weg. **Ik had wel altijd het gevoel dat er op de achtergrond iets sluimerde. Maar ik dacht: als ik die deur**

maar hard genoeg dicht druk, dan red ik het wel. Dat leek te lukken, met een leuke baan en vriend. Tot mijn achtentwintigste, want toen kwam het toch: de onvermijdelijke naklap. Ik kreeg nachtmerries, herbelevingen en paniekaanvallen. Er doken fysieke klachten op: een blaasontsteking die maar niet overging en verkramptingen. Het bleek een posttraumatische stressstoornis. Acht jaar heeft het

me gekost om alles te verwerken door therapieën, zoals EMDR en psychotherapie. Zwaar, maar ik heb de strijd gewonnen. Ik zit goed in mijn vel, ben blij met mijn leven. Ik heb dezelfde lieve vriend, een groot vriendennetwerk en ben weer aan het werk. Daar ben ik trots op: ze heeft me er niet onder kunnen krijgen.

Met mijn ouders heb ik geen contact meer. Zij willen me opzoeken, maar ik sta daar absoluut niet voor open. Ze ontkennen alles: mijn moeder zegt dat ik psychisch niet goed snik ben en dat het daar allemaal door kwam. Mijn vader steunt haar, net als mijn zus. Gek, maar dat ik ze niet meer zie, voelt goed. Natuurlijk had ik verdriet omdat ik geen normale, zorgzame ouders heb. Alleen voelt het nu als bevrijding dat ze niet meer in mijn leven zijn. Begrijpen zal ik het nooit. **Hoe kun je als moeder je kind zoiets aandoen? Feit is dat ze geobsedeerd was door de medische wetenschap.** Zelf heeft ze meer dan vijftig operaties ondergaan. Daar ben ik later achter gekomen, doordat ik vier jaar geleden al mijn dossiers heb opgevraagd, als onderdeel van het verwerkingsproces. Vroeger was Münchhausen by Proxy nog helemaal niet bekend en ook nu weten mensen er maar weinig van. Daarom zet ik me in voor STOMBp, Stichting overlevers Münchhausen by Proxy. En heb ik een boek geschreven over mijn verziekte jeugd. In eerste instantie therapeutisch bedoeld, inmiddels hoop ik vooral dat ik er mensen mee kan waarschuwen." ●

Nina's boek lezen? 'Je bent een verschrikkelijk kind' van Nina Blom (pseudoniem) verschijnt 4 november en kost € 17,50 (uitgeverij Personalia).

Meer informatie over Münchhausen by Proxy vind je op stombp.nl

Praat verder over dit onderwerp op het forum van viva.nl